

Nr 1.

Av herrar **Johansson** i Stockholm och **Holmberg**, *angående ändring av tryckfrihetsförordningens bestämmelser om jurymanalistans sammansättning.*

Den svenska tryckfrihetsjuryn har obestriddligen råkat i vanrykte. En rad avgöranden ha fällts, vilka enligt meningsyttringar från skilda politiska läger icke stå i överensstämmelse med folkets rättsmedvetande. Att exempelvis en tidningsutgivare skall ådömas straff för att hans tidning betecknat såsom nazist en person, vars medlemskap i en nazistisk organisation en statlig undersökningskommission fastslagit, har av en praktiskt taget enig folk- och pressopinion betraktats såsom en utmaning mot det folkliga rättsmedvetandet. Juryn fyller för närvarande icke sin funktion såsom organ för det allmänna rättsmedvetandet, vilket är desto mera värt beaktande som i övrigt något avgörande folkligt inflytande på rättsskipningen icke finnes i Sverige.

Orsaken till tryckfrihetsjuryns egenartade avgöranden är att finna i jurymanalistans sammansättning. I tryckfrihetsförordningen § 5 mom. 5 stadgas som ledning vid uppgörandet av jurymanalistan att »... skall därvid tillses att skilda samhällsgrupper bliva representerade». Emellertid kan var och en som kastar en blick på exempelvis jurymanalistan vid Stockholms rådhusrätt övertyga sig om att nämnda lista utgör en parodi på rimlig tolkning av ovan anförda grundlagsstadgande. Mycket välvilligt räknat kan arbetarklassen anses ha en tiondel av jurymannamandaten. Å andra sidan finnas personer upptagna, vilka icke borde ifrågakomma som domare i ett demokratiskt samhälle.

Enligt gällande grundlag uppgöres jurymanalistan av rätten. Då denna metod för jurymanalistans uppgörande leder till resultat, vilka äro ägnade att bland allmänheten skapa misstro även mot det folkliga inslag i rättsordningen, som juryn är avsedd att vara, samt då det dessutom knappast kan anses stå i överensstämmelse med juryinstitutets idé, att jurymajoritetens sammansättning i sista hand avgöres av ämbetsdomare, så bör en ändring av sådant slag vidtagas, att jurymanalistan i fortsättningen i möjligaste mån blir representativ för den folkliga rättsuppfattningen.

Med stöd av vad ovan anförts föreslås,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag angående sådan ändring av tryckfrihetsförordningen att jurymannalistas sammansättning avgöres genom proportionella val i kommunala representationer.

Stockholm i januari 1946.

Gustav Johansson.

Helmer Holmberg.
